

70-річчя

члена-кореспондента НАН України В.П. МОТОРНОГО

28 липня виповнилося 70 років видатному математику членові-кореспондентові НАН України Віталію Павловичу Моторному.

В.П. Моторний народився в 1940 р. у м. Мелітополь у родині військовослужбовця. У 1963 р. він закінчив із відзнакою фізико-математичний факультет Дніпропетровського державного університету (ДДУ). У 1967 р. Віталій Павлович захистив кандидатську, а в 1975 р. — докторську дисертацію. У ДДУ він подолав шлях від асистента до завідувача кафедри теорії функцій. Упродовж 1977–1980 рр. В.П. Моторний був деканом механіко-математичного факультету. Нині за сумісництвом очолює лабораторію «Оптимізації наближень поліномами та сплайнами» Інституту прикладної математики і механіки НАН України. У 2000 р. Віталія Павловича обрано членом-кореспондентом НАН України.

В.П. Моторний один з провідних учених у галузі наближення функцій. Він одержав фундаментальні результати, що істотно вплинули на розвиток подальших досліджень у математиці. Досягнення Віталія Павловича знайшли відображення у понад 120 наукових працях і одержали міжнародне визнання. Серед його учнів 12 кандидатів і 2 доктори наук.

У 1973 р. він розв'язав проблему С.М. Нікольського про найкращу квадратурну формулу для деяких класів періодичних диференційованих функцій. Існувала гіпотеза, що формула прямокутників є оптимальною для класу періодичних функцій з обмеженою g -похідною. В.П. Моторний довів, що формула прямокутників є оптимальною для цього класу, а також для де-

яких інших класів періодичних функцій. Виявлені властивості узагальнених сплайнів ступеня g допомогли розв'язати і деякі задачі про поперечники.

Ще один напрям наукової діяльності вченого пов'язаний з результатом С.М. Нікольського про наближення функцій із класу Ліпшиця порядку одиниці алгебраїчними поліномами з урахуванням розташування точки на відріжку. Він відкрив можливість наближення функцій, що задані на відріжку, алгебраїчними поліномами з покращенням наближення у кінцях відріжку.

Учений отримав асимптотично точні оцінки найкращих однобічних наближень зрізаних ступенів алгебраїчними поліномами в просторі інтегрованих функцій. Ці величини були використані для створення теорем порівняння типу Колмогорова—Хермандера для деяких несиметричних класів функцій.

В.П. Моторний представляв вітчизняну математику на багатьох міжнародних математичних конгресах і конференціях, читав лекції у Міжнародному математичному центрі ім. С. Банаха (м. Варшава), на спеціальному семестрі з теорії наближень у м. Хайфа. Він є головою спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій при Дніпропетровському національному університеті.

Наукова діяльність В.П. Моторного відзначена Державною премією України в галузі науки і техніки і премією НАН України ім. М.О. Лаврентьєва. Він заслужений діяч науки і техніки УРСР.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Віталія Павловича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, творчого довголіття та нових наукових звершень.